

Zelený most – návrat života v příkladech úspěšných revitalizací kamenolomů Green Bridge – Recovery shown in examples of successful revitalizations of stone quarries

Obr. 1 Reklivace Růženina lomu v Brně-Maloměřicích a), b)

Fig. 1 Reclamation of Růženin Quarry in Brno-Maloměřice a), b)

Obr. 2 Dno přírodního amfiteátru v reaktivovaném lomu Čebín-Dálky

Fig. 2 Bottom of the natural amphitheatre in the reclaimed Čebín-Dálky Quarry

V první polovině června t. r. byly v Brně při příležitosti konání 1. ročníku mezinárodní konference „Těžba a životní prostředí ve střední Evropě“ vyhlášeny nejlepší rekultivační projekty přihlášené do soutěže „Zelený most“. Soutěž vyhlásila Těžební unie ve spolupráci s Českou komorou architektů a pod záštitou Ministerstva životního prostředí. Cílem soutěže bylo ukázat možnosti rekultivací oblastí dotčených těžbou a jejich přetvoření do unikátní přírodní lokality nebo rekreačního centra. Do soutěže bylo přihlášeno celkem osm projektů z lokality celé České republiky. Zde přinášíme informace a obrázky ze čtyřech nejlepších.

Vítězskou soutěže se stala architektka Eva Wagnerová za **projekt rekultivace Růženina lomu v Brně-Maloměřicích** (obr. 1) za nejkomplexnější zpracování zadané problematiky. Autorka zohlednila polohu lokality na okraji městské aglomerace i pozici těžebny mezi chráněnými reliktami zachovalé přírody a spojila je v jeden větší celek sloužící ochranným cílům. Ochrana významných geologických fenoménů je zde skloubena s diverzifikovanými plochami vhodnými pro ochranu a šíření flory a fauny ve funkční celek vysoké estetické hodnoty. Vlastníkem lomu je společnost Českomoravský cement, a. s., nástupnická společnost.

V **projektu Čebín – Dálky** autorka – opět architektka Eva Wagnerová citlivě využila přirozeného reliéfu dna lomu po ukončení těžby a začlenila do něj nové kamenické prvky (obr. 2). Kombinace zídek a půlkruhového amfiteátru nad vydlážděnou plochou vytváří harmonický dojem s okolními, přirozeně zarůstajícími lomovými stěnami. V extravilánu obce Čebín tak vznikla zajímavá plocha využitelná pro různé společenské aktivity pod širým nebem. Investorem projektu byla

Obr. 3 Reklivace velkolomu Čertovy schody – západ

Fig. 3 Reclamation of Čertovy schody large quarry – West

společnost Českomoravský cement, a. s., nástupnická společnost.

V projektu **rekultivace velkolomu Čertovy schody – západ** autoři zohlednili návaznost na blízkou lokalitu Zlatý kůň zařazenou do systému evropsky významných území Natura 2000 a Koněpruské jeskyně. Geometricky pravidelné hrany jednotlivých těžebních etází byly rozčleněny (obr. 3), zůstal však zachován pohled na významné geologické fenomény lokality, např. na násun siluru na devon ve svrchní části lomu. Projekt byl zpracován společností Get, s. r. o., investorem akce je akciová společnost Velkolom Čertovy schody.

Autoři projektu **rekultivace lomu Kurovice** využili poměrně rozsáhlých vodních

Obr. 4 Rozsáhlé vodní plochy na dně reaktivovaného lomu Kurovice

Fig. 4 Large water areas on the bottom of the Kurovice reclaimed quarry

ploch na dně lomu (obr. 4), které představují v okolní krajině zemědělsky intenzivně využívané významné refugium obojživelníků a ptactva. Odstranění a nahrazení souvislých akátových porostů vytváří předpoklad pro šíření botanicky cenných druhů. Lokalita Kurovice vzhledem ke své poloze představuje důležitou enklávu v území, kde je pouze minimum ploch vhodných pro jejich přežití a šíření. Významné geologické fenomény druhohorních bradlových vápenců a sprašového profilu byly při úpravách dobře zabezpečeny. Přihlášovatelem projektu do soutěže byla společnost Arvita P a investorem společnost Českomoravský cement, a. s., nástupnická společnost.

Z materiálů Těžební unie připravila Jana Margoldová